

Publicerad: 17.6.2019

Kenth Häggblom, statistikchef, tel. +358 (0)18 25 497

Kulturella och kreativa näringar 2016

I korthet

Över 650 personer på Åland har sin huvudsysselsättning i en kreativ näringsgren, 350 män och 300 kvinnor. De utgör 4,5 procent av alla sysselsatta.

Drygt 400 är sysselsatta inom ett kreativt yrke, 100 flera kvinnor än män.

Närmare 1 300 personer har en utbildning inom ett kreativt område, dubbelt flera kvinnor än män. Närmare 900 av dem är sysselsatta, medan över 300 är pensionärer och 30 är arbetslösa.

Många personer med en kreativ utbildning och även en hel del av dem som har kreativa yrken är sysselsatta inom andra näringsgrenar än de som har definierats som kreativa.

De kreativa näringsgrenarna omsätter 75 miljoner euro. Deras sammanlagda förädlingsvärde är 32 miljoner euro, 3,5 procent av näringslivets sammanlagda förädlingsvärde.

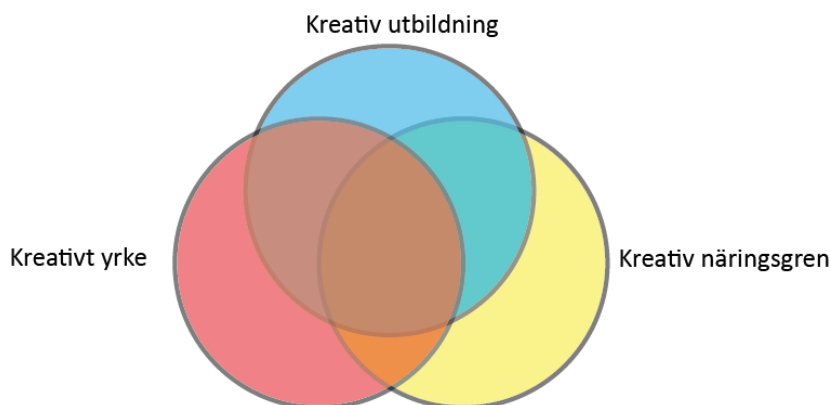
1 Uppdrag, avgränsningar och förklaringar

På uppdrag av landskapsregeringens kulturbyrå tog ÅSUB fram specifik statistik om de näringsgrenar som kan definieras som kulturella och kreativa, och resultatet publicerades i början av 2019 i serien Översikter och indikatorer (2019:2), Kulturella och kreativa näringar 2015. Statistiken inom olika områden färdigställs med olika lång fördröjning i förhållande till den tidpunkt den beskriver. Den nämnda sammanställningen gällde 2015, eftersom detta då var det senaste gemensamma året för vilket det fanns färdig statistik på de aktuella områdena. När nu uppgifter för 2016 finns tillgängliga ges dessa ut i denna publikation. Avsikten är att statistiken ska uppdateras återkommande.

Syftet är att skapa statistik som mera utförligt belyser den kulturella sektorn på Åland för att på sikt, på basis av undersökningen, stärka utvecklingen hos de aktuella näringarna. De kulturella och kreativa näringarna har definierats i samråd med kulturbyrån. Även om den egentliga metoden för att framställa kulturräkenskaper i regel är ganska likadan i olika länder kan t.ex. valet av näringsgrenar avvika. För de åländska räkenskaperna har ÅSUB som utgångspunkt använt Statistikcentralens publikation "Kulturarbetskraft i Finland" och Tillväxtverkets (Sverige) rapport "Förutsättningar för kulturella och kreativa företag", samt Statistikcentralens satelliträkenskaper för kultur. Se sammanställningen av 2015 års uppgifter för något utförligare förklaringar om de näringsgrenar som har valts ut.

För de utvalda näringsgrenarna redovisas antal sysselsatta och antal företag samt företagets omsättning och förädlingsvärde. För de sysselsatta framgår också hur många som har ett yrke som definieras som kulturellt och kreativt och hur stor del av dem som är sysselsatta inom respektive utanför de utvalda näringsgrenarna. Därtill redovisas hur många personer som har en utbildning som kan klassas som kulturell och kreativ samt huruvida de är sysselsatta eller inte och i så fall inom vilka näringsgrenar. Följande figur ger en översiktlig illustration av hur kreativa näringsgrenar, yrken och utbildningar kan sammanfalla.

Figur 1. Skiss över sambandet mellan kreativa näringsgrenar, yrken och utbildningar

De utvalda yrkena baseras på Statistikcentralens definition av kulturyrken enligt yrkesklassificeringen 2010.

I avsnitt 3 redovisas personer som har någon utbildning inom de kreativa och kulturella områdena samt vilken huvudsaklig verksamhet de har. Definitioner och förklaringar gällande befolkningens utbildning finns i avsnittet.

I bilagan redovisas de medtagna näringsgrenarna och yrkena med en detaljerad indelning. Det bör observeras att det för vissa av dessa näringsgrenar inte finns något att notera för Ålands del. I tabeller och diagram visas resultatet på en mera sammanslagen nivå för att ge en god överskådlighet och undvika rövande. I den löpande redovisningen i text, tabeller och figurer används genomgående termen "kreativa näringar" när de kreativa och kulturella näringarna avses.

Grunden för statistiken är registeruppgifter. Informationen om befolkningens sysselsättning och utbildning liksom gällande antal företag och deras omsättning och förädlingsvärde baseras på uppgifterna i de register som ÅSUB använder för sin officiella löpande statistikproduktion. Inga speciella förfrågningar eller uppgiftsinsamlingar har gjorts för denna sammanställning. Det betyder t.ex. när det gäller sysselsättning att det är personernas huvudsakliga aktivitet som kommer med. Om man t.ex. har en kreativ verksamhet som bisyssla men får sin huvudsakliga inkomst från ett annat arbete, fångas inte den kreativa sysslan upp av registerstatistiken. Det samma gäller för ett företag där en del av verksamheten kan definieras som kreativ men där företaget enligt sin huvudsakliga verksamhet har hänförs till en annan bransch i näringsgrensindelningen.

Alla uppgifter gäller hela Åland. ÅSUBs personal står gärna till tjänst med upplysningar om översikten. ÅSUBs löpande statistik om kultur, sysselsättning, företag och nationalräkenskaper finns tillgänglig på hemsidan (www.asub.ax) och i ÅSUBs publikationer.

2 Sysselsatta

I detta avsnitt redovisas de sysselsatta inom dels de näringsgrenar och dels de yrken som har definierats som kreativa. De kreativa näringsgrenarna som framgår av bilaga 1 är här sammanslagna, i huvudsak till det som motsvarar tvåsiffernivå i den officiella näringsgrensindelningen. Därtill visas också huvudnäringsgrenarna för att det ska framgå hur personerna inom de kreativa branscherna placerar sig inom branschstrukturen totalt sett.

2.1 Drygt 650 sysselsatta inom de kreativa näringarna

Antalet sysselsatta på Åland var 14 600 år 2016. Av dessa arbetade drygt 650 eller 4,5 procent inom de kreativa näringarna, drygt 300 kvinnor och 350 män. Antalet var ett femtiotal mindre än 2015. Andelen är något lägre än i Finland och Sverige, men någon exakt jämförelse går inte att göra eftersom definitionerna inte är helt överensstämmande. IT- och informationstjänster är den av de kreativa branscherna som sysselsätter flest, drygt 200 personer, vilket dock är en minskning jämfört med 2015. Det är också den bransch som gör att det är en majoritet av män inom de kreativa näringarna totalt sett. Inom området förlags-, film- och programverksamhet är ett åttiotal sysselsatta, något flera kvinnor än män. Fritid och nöje sysselsätter 80, lika många kvinnor och män. Inom övriga områden är de sysselsatta under 50. En tydlig kvinnomajoritet finns inom biblioteks- och museiverksamhet, där närmare 40 av de knappt 50 sysselsatta är kvinnor.

Tabell 1. Sysselsatta inom kreativa näringar efter näringsgren och kön 2016

Näringsgren	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	658	305	353
Tillverkning av textil- och lädervaror	15	9	6
Grafisk produktion	22	9	13
Tillverkning av musikinstrument, spel och leksaker	33	13	20
Parti- och detaljhandel ¹⁾	40	20	20
Förlagsverksamhet, film-, video- och TV-programverksamhet	79	43	36
Planering och sändning av program	35	16	19
IT-tjänster, informationstjänster	204	65	139
Arkitekttjänster	8	4	4
Reklam	13	8	5
Design, fotoateljéer, översättning, program- och arrangörstj. m.m.	20	15	5
Musik- och dansutbildning	31	13	18
Konstnärlig och kulturell verksamhet	28	10	18
Biblioteks- och museiverksamhet m.m.	49	39	10
Fritids- och nöjesverksamhet	81	41	40

¹⁾ Handel med papper, böcker, musikinstrument, inspelningar, spel och leksaker, fotoutrustning m.m.

Källa: ÅSUB Arbetsmarknad, Statistikcentralen

Tabell 2 visar samtliga sysselsatta fördelade på huvudbranscher samt var de sysselsatta inom de kreativa näringarna placerar sig. Störst är de kreativa näringarnas andel av de sysselsatta inom branschen informations- och

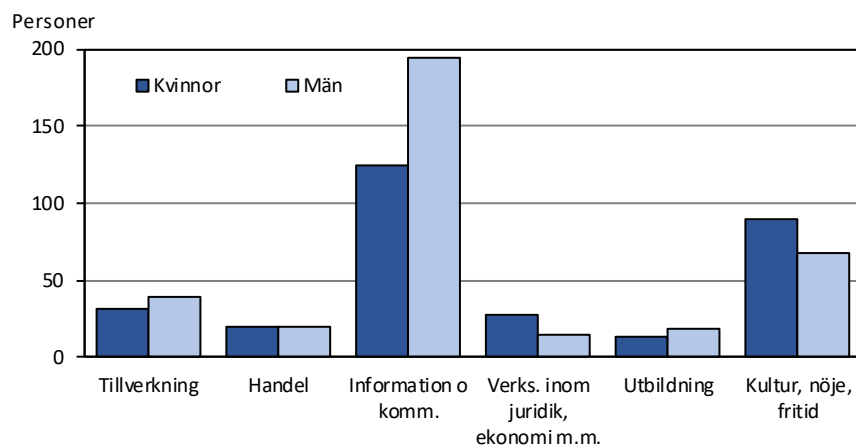
kommunikationsverksamhet där de utgör 60 procent. Inom kultur, nöje och fritid är de närmare en tredjedel. De kreativt sysselsattas fördelning på huvudbransch och kön illustreras också av figur 2. Som jämförelse kan nämnas att de sysselsatta inom de kreativa näringarna är lika många som de som arbetar inom hotell- och restaurangbranschen.

Tabell 2. Sysselsatta totalt och inom kreativa näringar efter huvudnäringsgren 2016

Näringsgren	Totalt	Kreativa näringar	
		Antal	Andel, procent
Totalt	14 598	658	4,5
Jordbruk, skogsbruk och fiske	525	-	-
Utvinning av mineral	9	-	-
Tillverkning	913	70	7,7
Försörjning av el, gas, värme och kyla	101	-	-
Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshant.	83	-	-
Byggverksamhet	989	-	-
Handel; reparation av motorfordon m.m.	1 359	40	2,9
Transport och magasinering	1 629	-	-
Hotell- och restaurangverksamhet	663	-	-
Informations- och kommunikationsverksamhet	527	318	60,3
Finans- och försäkringsverksamhet	485	-	-
Fastighetsverksamhet	129	-	-
Verksamhet inom juridik, ekonomi m.m.	437	40	9,2
Uthyrning, fastighets serv., resetjänster m.m.	434	1	0,2
Offentlig förvaltning m.m.	1 006	-	-
Utbildning	1 049	31	3,0
Vård och omsorg; sociala tjänster	2 723	-	-
Kultur, nöje och fritid	496	158	31,9
Annan serviceverksamhet	501	-	-
Förvävarsarbete i hushåll	22	-	-
Verksamhet vid internationella organisationer	1	-	-
Okänd	517	-	-

Källa: ÅSUB Arbetsmarknad, Statistikcentralen

Figur 2. Sysselsatta inom kreativa näringar efter huvudnäringsgren och kön 2016

Källa: ÅSUB Arbetsmarknad, Statistikcentralen

2.2 Yrke

Drygt 400 personer har sin huvudsyssla inom yrken som definieras som kreativa, varav två tredjedelar är kvinnor. De flesta av yrkesgrupperna har kvinnomajoritet, störst är den bland resebyråtjänstemän samt bibliotekarier och arkivarier m.m. Bland konstnärerna finns något flera män. Gruppen konstnärer visar också en viss ökning från 2015 till 2016.

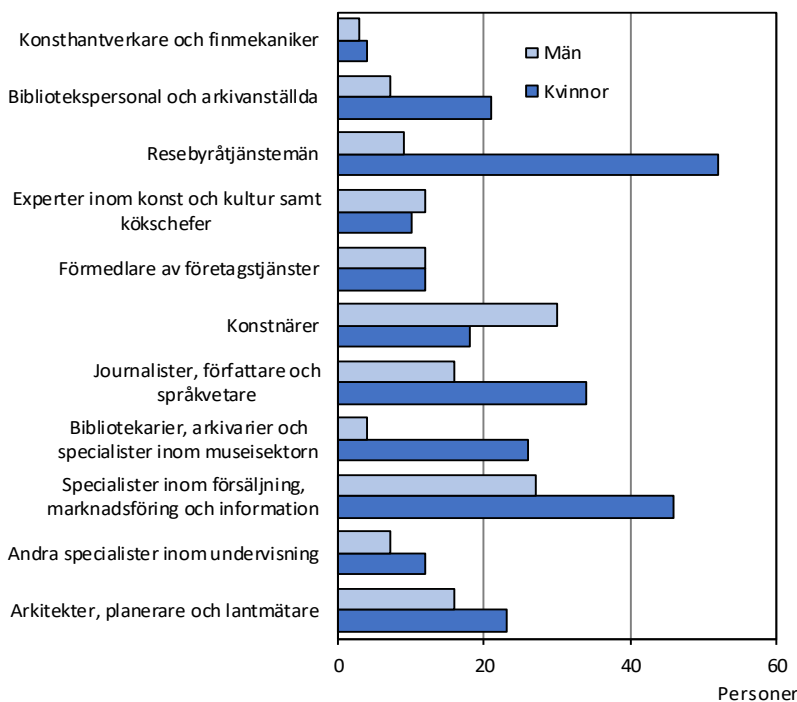
Tabell 3. Sysselsatta inom kreativa yrken efter yrke och kön 2016

Yrke	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	404	260	144
Arkitekter, planerare och lantmätare	39	23	16
Andra specialister inom undervisning	19	12	7
Specialister inom försäljning, marknadsföring och information	73	46	27
Bibliotekarier, arkivarier och specialister inom museisektorn	30	26	4
Journalister, författare och språkvetare	50	34	16
Konstnärer	48	18	30
Förmedlare av företagstjänster	24	12	12
Experter inom konst och kultur samt kökschefer	22	10	12
Resebyråtjänstemän	61	52	9
Bibliotekspersonal och arkivanställda	28	21	7
Konsthantverkare och finmekaniker	7	4	3

Not: Totalsumman innehåller ett par små kategorier som inte redovisas separat, chefer och guider

Källa: ÅSUB Arbetsmarknad, Statistikcentralen

Figur 3. Sysselsatta inom kreativa yrken efter yrke och kön 2016

Källa: ÅSUB Arbetsmarknad, Statistikcentralen

Många av dem som har ett yrke som definieras som kreativt arbetar i andra näringsgrenar än de kreativa och även inom de kreativa näringsgrenarna finns majoriteten av de sysselsatta i andra yrken än de kreativa. Detta faktum belyses av tabell 4 och mera översiktligt i figur 4. Drygt 150 personer arbetar inom en kreativ näringsgren och har samtidigt ett kreativt yrke. De utgör en knapp fjärdedel av de sysselsatta inom de kreativa näringarna och över en tredjedel av personerna med kreativa yrken.

Tabell 4. Sysselsatt befolkning 2016 efter näringsgren och yrke indelade efter huruvida de definieras som kreativa eller inte

Näringsgren	Yrke			
	Totalt	Kreativa	Övriga	Okänt
Totalt	14 598	404	12 879	1 315
Kreativa	658	154	452	52
Övriga	13 880	247	12 382	1 251
Okänt	60	3	45	12

Källa: ÅSUB Arbetsmarknad, Statistikcentralen

Större yrkesgrupper som inte är definierade som kreativa men som arbetar i kreativa branscher är specialister inom systemarbete, ikt-tekniker, kontorsassistenter, restaurang- och storhushållspersonal, försäljare, tryckeripersonal, montörer, hopsättare och tidningsutdelare. Av de kreativa näringsgrenarna har speciellt IT-tjänster ett stort antal anställda vars yrken inte har klassats som kreativa enligt den använda definitionen.

Omvänt kan man se vilka "icke-kreativa" branscher som sysselsätter ett större antal personer med kreativa yrken. Dit hör sjötransport, resebyråverksamhet, offentlig förvaltning samt intressebevakning och religiös verksamhet.

Figur 4. Sysselsatta 2016 efter kombination av yrke och näringsgren

Kreativa yrken inom kreativa näringsgrenar 154 personer	Andra yrken inom kreativa näringsgrenar 504 personer
Kreativa yrken inom andra näringsgrenar 250 personer	Andra yrken inom andra näringsgrenar 13 690 personer

Källa: ÅSUB Arbetsmarknad, Statistikcentralen

3 Utbildning

Uppgifter om befolkningens utbildning kommer från Statistikcentralens examensregister. Detta är tyvärr ofullständigt då en stor del av de examina som avläggs utanför Finland inte ingår i registret och många ålänningar studerar utomlands, framför allt i Sverige. Det pågår dock ett samnordiskt projekt för utbyte av uppgifter över landsgränserna och examensuppgifter kompletterade med examina från Sverige publicerades för första gången av Statistikcentralen i november 2018 gällande befolkningen 2017.

De studieområden som har valts ut som kreativa anknyter så långt det är möjligt till de utvalda näringsgrenarna och yrkena, men någon fullständig överensstämmelse mellan studieområden och näringsgren finns inte. Vissa studieområden, t.ex. ämneslärarutbildning och databehandling, förekommer i flera utbildningsområden och urvalet för dessa studieområden har begränsats endast till vissa utbildningsområden. Till exempel har utbildning inom studieområdet databehandling och kommunikation räknats som kreativ då den hört till utbildningsområdet Naturvetenskaplig utbildning, men inte om den hört till utbildningsområdet Teknik och kommunikation. Gällande utbildningsområden används undervisningsförvaltningens klassificering där ett av områdena är Kultur. Alla utbildningar inom Kultur ingår i urvalet.

Det bör observeras att utbildningarna som belyses i detta avsnitt enbart berör avlagda examina. Uppgifterna omfattar således inte kurser och utbildningar som inte leder till examen eller där personerna som har gått dem inte har avlagt examen. Inom många av de kreativa områdena är olika typer av kurser vanligt förekommande, varför antalet personer som har någon typ av kreativ utbildning är betydligt större än vad dessa siffror visar.

En person kan ha flera olika utbildningar. Här är alla som enligt examensregistret har examen inom de definierade områdena medräknade. Om en person har flera kreativa utbildningar, har den högsta tagits med eller om de är på samma nivå, den senaste utbildningen. Huruvida man utöver den kreativa utbildningen också har någon annan utbildning har inte undersökts, men det är troligen inte helt ovanligt.

3.1 Nästan 1 300 har utbildning inom kreativa områden

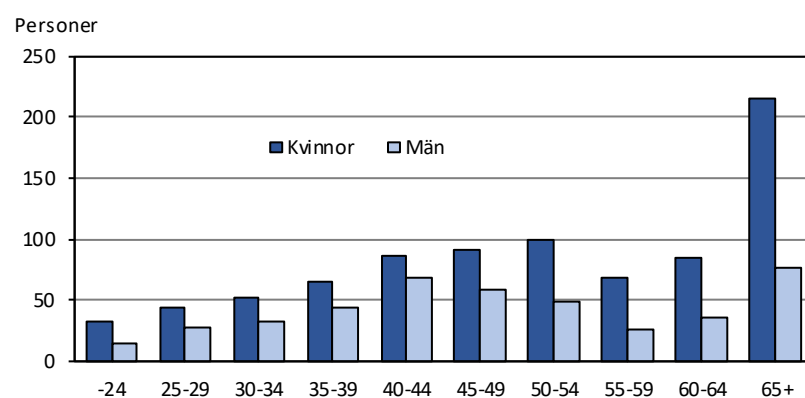
Av de närmare 1 300 personerna som har någon form av kreativ utbildning enligt ovanstående definitioner är två tredjedelar kvinnor. Den största gruppen är de som har en utbildning inom textilteknik, 250 personer, och så gott som alla kvinnor. En viss minskning i denna grupp gör att totalantalet med kreativ utbildning är ett tiotal personer mindre än 2015. Också de drygt 120 som har en språkutbildning är till största delen kvinnor liksom de 80 som har en hantverksutbildning. Bland de 200 som har utbildning inom databehandling och kommunikation är majoriteten män. De 90 som är utbildade inom materialteknik är nästan alla män.

Tabell 5. Personer med utbildningar inom de kreativa näringarna 2016 efter kön och område

Område	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	1 270	838	432
Hantverk	77	63	14
Bildkonst	33	27	6
Konst, olika utbildningar	35	29	6
Musik och uppträdande konst	48	23	25
Ämnesläroutbildning (hantverk, konst, musik)	12	8	4
Historia och arkeologi	65	37	28
Biblioteks- och informationsvetenskaper	10	9	1
Litteratur och språkvetenskap	44	39	5
Språkutbildning	123	109	14
Marknadsföring och reklam	10	8	2
Databehandling och kommunikation (IKT)	204	75	129
Kommunikationsvetenskap	21	12	9
Audiovisuella tekniker och media	151	84	67
Textilteknik (kläder, skor, lädervaror)	249	247	2
Materialteknik (glas, papper, plast, trä)	88	3	85
Mode, inredning och industriell design	54	48	6
Arkitektur, stads- och byggnadsplanering	46	17	29

Källa: ÅSUB Utbildning, Statistikcentralen

Åldersfördelningen för personerna med utbildning inom de olika områdena framgår i tabell 6 samt figur 5 och 6. Den äldsta åldersprofilen har de som är utbildade inom textilteknik, där hälften har fyllt 65 och två tredjedelar är över 55. Också inom området materialteknik och arkitektur har två tredjedelar fyllt 55 år. Den största koncentrationen till yngre åldersgrupper har de som är utbildade inom audiovisuella tekniker och media, där nästan 70 procent är under 35 år och 90 procent under 45. Andra områden där över hälften är yngre än 45 år är databehandling och bildkonst. Från 2015 har de som är 65 år eller äldre ökat något, främst bland dem som har utbildning i språk eller materialteknik.

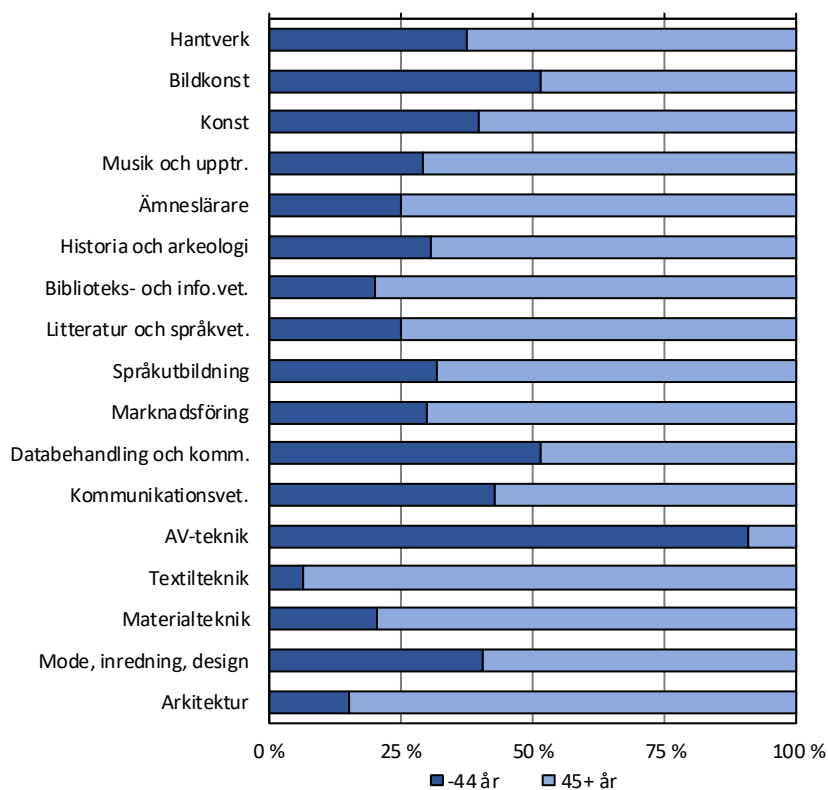
Figur 5. Personer med utbildningar inom de kreativa näringarna 2016 efter ålder och kön

Källa: ÅSUB Utbildning, Statistikcentralen

Tabell 6. Personer med utbildning inom de kreativa näringarna 2016 efter ålder och område

Område	Totalt	Ålder				
		15-34	35-44	45-54	55-64	65+
Totalt	1 270	203	263	297	214	293
Hantverk	77	7	22	16	25	7
Bildkonst	33	8	9	5	4	7
Konst, olika utbildningar	35	2	12	7	5	9
Musik och uppträdande konst	48	6	8	15	10	9
Ämneslärarutbildning (hantverk, konst, musik)	12	-	3	4	2	3
Historia och arkeologi	65	12	8	20	14	11
Biblioteks- och informationsvetenskaper	10	-	2	5	1	2
Litteratur och språkvetenskap	44	4	7	11	10	12
Språkutbildning	123	16	23	17	28	39
Marknadsföring och reklam	10	1	2	4	2	1
Databehandling och kommunikation (IKT)	204	15	90	87	9	3
Kommunikationsvetenskap	21	4	5	3	4	5
Audiovisuella tekniker och media	151	104	33	4	4	6
Textilteknik (kläder, skor, lädervaror)	249	5	11	66	41	126
Materialteknik (glas, papper, plast, trä)	88	8	10	10	27	33
Mode, inredning och industriell design	54	9	13	14	13	5
Arkitektur, stads- och byggnadsplanering	46	2	5	9	15	15

Källa: ÅSUB Utbildning, Statistikcentralen

Figur 6. Personer med utbildningar inom de kreativa näringarna 2016 efter ålder och område

Källa: ÅSUB Utbildning, Statistikcentralen

3.2 En stor del av de kreativt utbildade arbetar i andra branscher än de kreativa

Av de nästan 1 300 personerna med kreativ utbildning är 880 eller drygt två tredjedelar sysselsatta och 320 eller en fjärdedel pensionärer. Ett trettiotal är arbetslösa, en minskning med ett tjugotal. Andelen sysselsatta är större bland männen, medan andelen pensionärer är större bland kvinnorna.

Tabell 7. Personer med kreativ utbildning efter huvudsaklig verksamhet och kön 2016

Huvudsaklig verksamhet	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	1 270	838	432
Arbetslösa	30	19	11
Pensionärer	319	234	85
Studerande, skolelever	12	8	4
Sysselsatta	878	562	316
Övriga	31	15	16

Källa: ÅSUB Utbildning och Arbetsmarknad, Statistikcentralen

De kreativt utbildade som är sysselsatta fördelar sig på nästan alla näringsgrenar. Flest finns inom utbildning samt vård, omsorg och sociala tjänster, 140 respektive 120. Kvinnorna är i stor majoritet i båda fall. Inom både handel och transport arbetar runt 80 personer med någon kreativ utbildning, och könsfördelningen är jämnare i dessa branscher.

Tabell 8. Sysselsatta personer med kreativ utbildning efter näringsgren och kön 2016

Näringsgren	Totalt	Kvinnor	Män
Sysselsatta totalt	878	562	316
Jordbruk, skogsbruk och fiske	21	10	11
Utvinning av mineral	-	-	-
Tillverkning	41	18	23
Försörjning av el, gas, värme och kyla	4	1	3
Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshant.	3	2	1
Byggverksamhet	27	5	22
Handel; reparation av motorfordon m.m.	80	50	30
Transport och magasinering	78	46	32
Hotell- och restaurangverksamhet	16	11	5
Informations- och kommunikationsverksamhet	59	23	36
Finans- och försäkringsverksamhet	31	22	9
Fastighetsverksamhet	10	6	4
Verksamhet inom juridik, ekonomi m.m.	52	32	20
Uthyrning, fastighetsserv., resetjänster m.m.	21	13	8
Offentlig förvaltning m.m.	66	41	25
Utbildning	136	103	33
Vård och omsorg; sociala tjänster	122	112	10
Kultur, nöje och fritid	45	27	18
Annan serviceverksamhet	51	35	16
Förvärvsarbete i hushåll	2	2	-
Verksamhet vid internationella organisationer	-	-	-
Okänd	13	3	10

Källa: ÅSUB Utbildning och Arbetsmarknad, Statistikcentralen

Från 2015 till 2016 noteras en ökning av antalet kreativt utbildade inom branscherna utbildning samt vård, omsorg och sociala tjänster, medan de har blivit något färre inom transport samt information och kommunikation.

De arbetslösa utgör tre procent av de personer under 65 år som har någon kreativ utbildning och ingår i arbetskraften. Siffran är något lägre än för hela arbetskraften.

Endast ett knappt hundratal av de sysselsatta med kreativ utbildning arbetar inom en bransch som är definierad som kreativ, 60 kvinnor och under 40 män. I tabell 9, som visar hur dessa fördelar sig på huvudnäringsgrenarna, ser man att närmare hälften finns inom informations- och kommunikationsverksamhet.

Dels är det möjligt att personer utöver den kreativa utbildningen har en annan utbildning som anknyter närmare till den bransch där man arbetar. Dels kan det vara så att även om man arbetar med det som den kreativa utbildningen syftar till, så räknas inte branschen med bland de kreativa, t.ex. området utbildning.

Tabell 9. Sysselsatt befolkning inom kreativa näringar 2016 som har kreativ utbildning

Näringsgren	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	94	58	36
Tillverkning	7	6	1
Handel	4	3	1
Informations- och kommunikationsverksamhet	41	18	23
Verksamhet inom ekonomi och teknik m.m.	13	11	2
Utbildning	9	4	5
Kultur, nöje och fritid	20	16	4

Källa: ÅSUB Utbildning och Arbetsmarknad, Statistikcentralen

4 Företag, omsättning och förädlingsvärde

I detta avsnitt redovisas dels antalet företag i de branscher som har definierats som kreativa och dels omsättningen och förädlingsvärdet i dessa branscher.

4.1 Företag

Antal företag inom de branscher som räknas som kreativa är närmare 240, varav över 90 procent har 0–4 anställda. Flest finns inom gruppen design, fotoateljéer, översättning, program- och arrangörstjänster, 50 stycken, samt konstnärlig och kulturell verksamhet, 40 företag. De allra flesta företagen är små och har 0–4 anställda.

Tabell 10. Företag inom kreativa näringar efter näringsgren och personalens storlek 2016

Näringsgren	Personalens storlek, personer				
	Totalt	0-4 ²⁾	5-9	10-19	20+
Totalt	236	221	7	2	6
Tillverkning av textil- och lädervaror	18	18	-	-	-
Grafisk produktion	10	8	2	-	-
Tillverkning av musikinstrument, spel och leksaker	3	2	-	-	1
Parti- och detaljhandel ¹⁾	24	21	3	-	-
Förlagsverksamhet, film-, video- och TV-programverksamh.	24	22	-	-	2
Planering och sändning av program	2	-	1	-	1
IT-tjänster, informationstjänster	19	16	1	1	1
Arkitekttjänster	11	11	-	-	-
Reklam	19	19	-	-	-
Design, fotoateljéer, översättning, program- och arr.tj. m.m.	51	51	-	-	-
Musik- och dansutbildning	4	4	-	-	-
Konstnärlig och kulturell verksamhet	40	40	-	-	-
Biblioteks- och museiverksamhet m.m.	-	-	-	-	-
Fritids- och nöjesverksamhet	11	9	-	1	1

1) Handel med papper, böcker, musikinstrument, inspelningar, spel och leksaker, fotoutrustning m.m.

2) Inklusivt okänt

Källa: ÅSUB Företag, Statistikcentralen

4.2 Omsättning

Den totala omsättningen i de kreativa branscherna var 75 miljoner euro. Närmare 45 procent eller 33 miljoner kom från IT- och informationstjänster. Därefter följer förlagsverksamhet m.m. samt handel med närmare 11 respektive knappt 10 miljoner. De både sistnämnda branscherna visar lägre siffror än 2015 och är huvudorsaken till att totalomsättningen inom de kreativa näringarna var sex miljoner mindre 2016 än 2015. Statistiken omfattar uppgifter från cirka 480 olika aktörer, bolag, fysiska personer, stiftelser etc.

Tabell 11. Omsättning för kreativa näringar efter näringsgren 2016

Näringsgren	Omsättning, euro
Totalt	74 988 000
Tillverkning av textil- och lädervaror	1 167 000
Grafisk produktion	3 821 000
Tillverkning av musikinstrument, spel och leksaker	3 966 000
Parti- och detaljhandel ¹⁾	9 584 000
Förlagsverksamhet, film-, video- och TV-programverksamhet	10 631 000
Planering och sändning av program	2 818 000
IT-tjänster, informationstjänster	33 252 000
Arkitekttjänster	817 000
Reklam	1 045 000
Design, fotoateljéer, översättning, program- och arrangörstj. m.m.	1 045 000
Musik- och dansutbildning	154 000
Konstnärlig och kulturell verksamhet	1 792 000
Biblioteks- och museiverksamhet m.m.	-
Fritids- och nöjesverksamhet	4 896 000

1) Handel med papper, böcker, musikinstrument, inspelningar, spel och leksaker, fotoutrustning m.m.

Källa: ÅSUB Företag, Statistikcentralen

4.3 Förädlingsvärde

Förädlingsvärdet definieras som skillnaden mellan ett företags produktionsvärde och dess inköp från andra företag. Förädlingsvärdet är således den ökning av värdet av de inköpta varorna och tjänsterna som bearbetningen medför. För företag som inte gör några inköp från andra företag sammanfaller förädlingsvärdet med produktionsvärdet. Det summerade förädlingsvärdet för alla branscher är lika med BNP till baspris. Om man från förädlingsvärdet drar bort löner och sociala avgifter återstår driftsöverskottet brutto.

Det sammanlagda förädlingsvärdet för näringslivets kreativa näringar 2016 var 31,8 miljoner euro. Drygt hälften av detta uppkom inom branscherna IT- och informationstjänster. Av de övriga branscherna var det området förlagsverksamhet, film-, video- och tv-programverksamhet som stod för det största förädlingsvärdet, över 3,8 miljoner, eller 12 procent av totalen.

Det samlade förädlingsvärdet inom de kreativa näringarna var på samma nivå som 2015, men en ökning kan noteras inom fritids- och nöjesverksamhet, medan förlagsverksamhet m.m. visar något lägre siffror 2016.

Tabell 12. Förädlingsvärde för kreativa näringar efter näringsgren 2016

Näringsgren	Förädlingsvärde, euro
Totalt	31 779 000
Tillverkning av textil- och lädervaror	421 000
Grafisk produktion	1 827 000
Tillverkning av musikinstrument, spel och leksaker	1 608 000
Parti- och detaljhandel ¹⁾	1 403 000
Förlagsverksamhet, film-, video- och TV-programverksamhet	3 765 000
Planering och sändning av program	1 802 000
IT-tjänster, informationstjänster	16 555 000
Arkitekttjänster	497 000
Reklam	516 000
Design, fotoateljéer, översättning, program- och arrangörstj. m.m.	619 000
Musik- och dansutbildning	92 000
Konstnärlig och kulturell verksamhet	448 000
Biblioteks- och museiverksamhet m.m.	-
Fritids- och nöjesverksamhet	2 226 000

1) Handel med papper, böcker, musikinstrument, inspelningar, spel och leksaker, fotoutrustning m.m.

Källa: ÅSUB Nationalräkenskaper, Statistikcentralen

Tabell 13 visar näringslivets totala förädlingsvärde fördelat på huvudbranscher och hur stor del av det som kommer från de kreativa näringarna. Klart störst, betydligt över hälften, är de kreativa näringarnas andel i branschen information och kommunikation, dit bl.a. förlags-, film- och programverksamhet samt IT-tjänster hör.

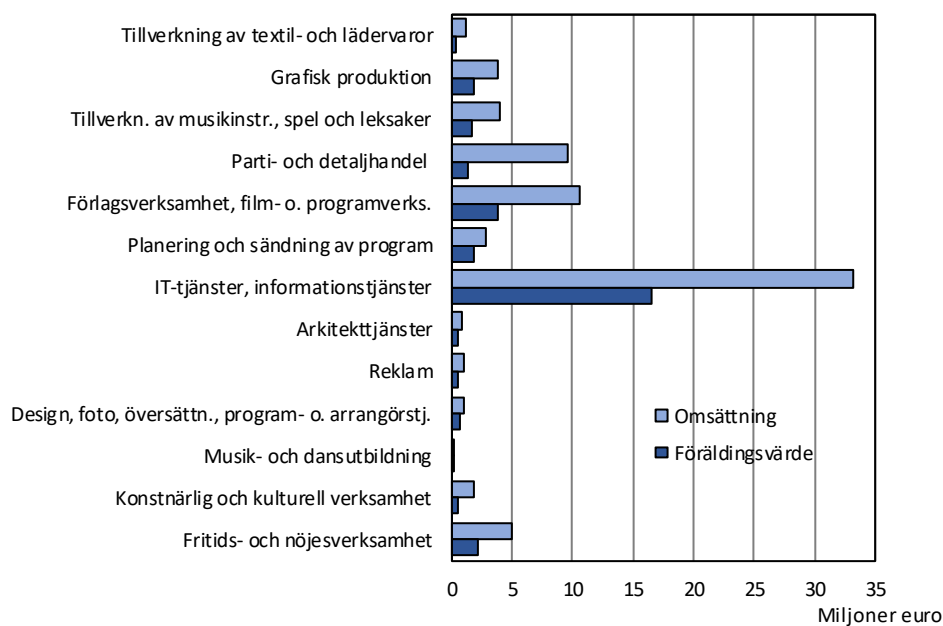
Tabell 13. Förädlingsvärde totalt inom näringslivet och för kreativa näringar efter näringsgren 2016

Näringsgren	Totalt Milj. euro	Kreativa näringar	
		Milj. euro	Andel, procent
Totalt	901,1	31,8	3,5
Jordbruk, skogsbruk och fiske	26,4	-	-
Utvinning av mineral	0,8	-	-
Tillverkning	57,7	3,9	6,7
Försörjning av el, gas, värme och kyla	20,1	-	-
Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshant.	7,9	-	-
Byggverksamhet	57,5	-	-
Handel; reparation av motorfordon m.m.	78,1	1,4	1,8
Transport och magasinering	275,3	-	-
Hotell- och restaurangverksamhet	24,2	-	-
Informations- och kommunikationsverksamhet	37,4	22,1	59,2
Finans- och försäkringsverksamhet	91,4	-	-
Fastighetsverksamhet	153,9	-	-
Verksamhet inom juridik, ekonomi m.m.	13,7	1,6	11,8
Uthyrning, fastighetsserv., resetjänster m.m.	7,9	0,0	0,2
Offentlig förvaltning m.m.	0,0	-	-
Utbildning	0,8	0,1	11,8
Vård och omsorg; sociala tjänster	8,9	-	-
Kultur, nöje och fritid	33,0	2,7	8,1
Annan serviceverksamhet	6,3	-	-
Förvärvsarbete i hushåll	0,0	-	-
Verksamhet vid internationella organisationer	0,0	-	-
Okänd	0,0	-	-

Källa: ÅSUB Nationalräkenskaper, Statistikcentralen

Figur 7 illustrerar omsättningen och förädlingsvärdet inom de kreativa näringsgrenarna. I de flesta av branscherna ligger förädlingsvärdet i storleksordningen 30–50 procent av omsättningen. Inom arkitekttjänster, musik- och dansutbildning, planering och sändning av program samt design, foto och översättning m.m. är andelen 60 procent eller högre, medan handeln samt konstnärlig och kulturell verksamhet har ett lågt förädlingsvärde i förhållande till omsättningen, 15 respektive 25 procent.

Figur 7. Omsättning och förädlingsvärde inom de kreativa näringarna 2016

Källa: ÅSUB Nationalräkenskaper, Statistikcentralen

5 Avslutande kommentar

De kreativa och kulturella näringarna är ett mångfacetterat begrepp. Kreativa och kulturella verksamheter genererar sysselsättning och inkomster inom en rad olika branscher, också sådana som man kanske inte i första hand tänker på att hör till området.

En betydande del av dem som arbetar i de kreativa och kulturella näringarna har utbildningar och yrken som hänförs till andra områden än de kreativa och kulturella. Många personer har någon form av kreativ eller kulturell utbildning, men den största delen av dem arbetar inom andra branscher.

Utöver det som fångas upp av registerstatistiken som denna sammanställning baseras på finns det en hel del bisysslor som kan klassificeras som kreativa och kulturella, liksom det finns personer som har avlagt kurser och utbildningar inom området som inte syns i examensregistret.

Vissa mindre förändringar har skett från 2015 till 2016, men först när uppgifter för flera år har tagits fram kan man se om några tydligare trender kan konstateras. I det fortsatta arbetet kan statistikens upplägg och innehåll vid behov utvecklas för att ytterligare aspekter ska kunna belysas.

Bilaga

Näringsgrenar som räknas med i "kulturella och kreativa näringar"

Näringsgren	Kod
Garntillverkning	13 100
Vävnadstillverkning	13 200
Blekning, färgning och annan textilberedning	13 300
Tillverkning av inredningstextilier	13 921
Tillverkning av pressenningar, segel och andra sydda textilprodukter	13 922
Tågvirkes- och bindgarnstillverkning	13 940
Övrig textilietillverkning	13 990
Tillverkning av läder- och skinnkläder	14 110
Tillverkning av arbets-, skydds- och överdragskläder	14 120
Tillverkning av andra gång- och ytterkläder	14 130
Tillverkning av underkläder, skjortor och blusar	14 140
Tillverkning av andra beklädnadsvaror och tillbehör	14 190
Garvning och annan läderberedning; pälsberedning	15 110
Tillverkning av reseffekter, handväskor, sadel- och seldon m.m.	15 120
Tillverkning av skodon	15 200
Tryckning av dagstidningar	18 110
Annan tryckning	18 120
Grafiska tjänster före tryckning (prepress/premedia)	18 130
Bokbindning och andra tjänster i samband med tryckning	18 140
Tillverkning av hemelektronik	26 400
Tillverkning av musikinstrument	32 200
Tillverkning av spel och leksaker	32 400
Partihandel med hemelektronik	46 432
Partihandel med fotoutrustning och -tillbehör	46 433
Partihandel med pappers- och kontorsartiklar	46 491
Partihandel med böcker	46 492
Partihandel med leksaker och spel	46 496
Specialiserad butikshandel med ljud- och bildanläggningar samt videoutrustning	47 430
Partihandel med musikinstrument och musikartiklar	47 593
Specialiserad butikshandel med böcker	47 610
Specialiserad butikshandel med pappers- och kontorsmaterial	47 621
Specialiserad butikshandel med tidskrifter och tidningar	47 622
Specialiserad butikshandel med inspelade och oinspelade band och skivor för musik och bild	47 630
Specialiserad butikshandel med spel och leksaker	47 650
Konstaffärer	47 781
Specialiserad butikshandel med fotoartiklar	47 782
Antikvetsaffärer	47 791
Antikvariat	47 792
Postorderhandel och näthandel av böcker, musik- och videoband	47 911
Bokutgivning	58 110
Publicering av kataloger och sändlistor	58 120
Tidningsutgivning	58 130
Utgivning av lokaltidningar och tidningar som utkommer mera sällan	58 141
Utgivning av tidskrifter	58 142
Annan förlagsverksamhet	58 190
Utgivning av dataspel	58 210
Utgivning av annan programvara	58 290
Produktion av film	59 110
Efterproduktion av film, video och TV-program	59 120
Film-, video- och TV-programdistribution	59 130
Filmvisning	59 140
Ljudinspelning och fonogramutgivning	59 200

Näringsgren	Kod
Sändning av radioprogram	60 100
Planering av tv-program och sändningsverksamhet	60 201
Avgiftsbelagda tv-kanaler	60 202
Dataprogrammering	62 010
Webbportaler	63 120
Nyhetservice	63 910
Arkitekttjänster	71 110
Reklambyråverksamhet	73 111
Direkt- och utomhusreklamverksamhet	73 112
Övrig reklamverksamhet	73 119
Mediebyråverksamhet och annonsförsäljning	73 120
Grafisk designverksamhet	74 101
Inredningsplanering	74 102
Industri designverksamhet	74 109
Fotografiateljéer	74 201
Fotoframkallning	74 202
Översättning och tolkning	74 300
Programbyråer och managertjänster	74 901
Uthyrning av videokassetter och dvd-skivor	77 220
Arrangemang av kongresser och mässor	82 300
Musik- och dansutbildning	85 520
Artistisk verksamhet	90 010
Stödtjänster till artistisk verksamhet	90 020
Litterärt och konstnärligt skapande	90 030
Drift av teatrar, konserthus o.d.	90 040
Biblioteks- och arkivverksamhet	91 010
Museiverksamhet	91 020
Vård av historiska minnesmärken och byggnader	91 030
Nöjes- och temaparksverksamhet	93 210
Övrig fritids- och nöjesverksamhet	93 299

Kulturyrken enligt yrkesklassificeringen 2010

Yrke	Kod
Reklam- och kommunikationschefer, PR-chefer	1 222
Arkitekter inom husbyggande	2 161
Landskapsarkitekter	2 162
Produkt- och modedesigner	2 163
Samhälls- och trafikplanerare	2 164
Grafiska och multimediadesigner	2 166
Övriga musiklärare	2 354
Övriga lärare i konstnärliga ämnen	2 355
Specialister inom reklam och marknadsföring	2 431
Informatörer	2 432
Arkivarier	26 211
Specialister inom museisektorn	26 212
Bibliotekarier, informatiker m.fl.	2 622
Författare m.fl.	2 641
Redaktionschefer och -sekreterare, programchefer	26 421
Redaktörer vid tidningar m.fl.	26 422
Radio- och TV-redaktörer	26 423
Översättare, tolkar och andra språkvetare	2 643
Bildkonstnärer	2 651
Musiker, sångare och kompositörer	2 652
Danskonstnärer och koreografer	2 653
Regissörer och producenter	2 654
Skådespelare	2 655
Presentatörer, konferencier m.fl.	2 656
Övriga konstnärer	2 659
Övriga experter inom affärlivet	3 339
Fotografer	3 431
Inredningsplanerare m.fl.	3 432
Galleri-, musei- och bibliotekstekniker	3 433
Övriga experter inom konst och kultur	3 435
Resebyråtjänstemän	4 221
Bibliotekspersonal	4 411
Arkivanställda	4 415
Guider	5 113
Urmakare och övriga tillverkare av finmekaniska instrument	7 311
Musikinstrumentmakare och -stämmare	7 312
Juvel-, guld- och silversmeder	7 313
Ler- och tegelgjutare, drejare	7 314
Glasblåsare, -skärare, -slipare och -efterbehandlare	7 315
Glasgravörer, glasetsare och skyltmålare	7 316
Konsthantverkare i trä m.m.	7 317
Konsthantverkare i textil, läder m.m.	7 318
Övriga konsthantverkare	7 319